

HUOMAUTUKSIA

- ¹ Kominternin Toimeenpanevan Komitean VII laajennettu täysistunto pidettiin Moskovassa marraskuun 22 — joulukuun 16 p:nä 1926. Täysistunto käsitteli selostukset: kansainvälisestä tilanteesta ja Kommunistisen Internationalen tehtävistä; Kiinan ja Englannin kysymyksistä; trustien järjestämisestä, rationalisoinnista ja kommunistien tehtävistä ammattiliitoissa; NK(b):n sisäisistä puoluekysymyksistä; Saksan ja Hollannin kysymyksistä, käsitteli myös Maslovin ja Ruth Fischerin asian, Brandlerin ja Thalheimerin asian, Souvarine'in asian. Täysistunnossa muodostettiin poliittinen, Kiinan, Englannin ja Saksan valiokunta y.m. valiokuntia. J. V. Stalin valittiin täysistunnon poliittisen valiokunnan sekä Kiinan ja Saksan valiokuntien jäseneksi. Käsiteltyään J. V. Stalinin selostuksen „NK(b):n sisäisistä puoluekysymyksistä“ täysistunto leimasi trotskilaiszinovjevilaisen oppositioblokin NK(b):ssa sellaisten hajoittajien blokiksi, jotka ryhmäohjelmassaan ovat luisuneet men-shevistisiin asenteisiin. Täysistunto velvoitti Kominternin jaostoja käymään päättäväistä taistelua NK(b):ssa olevan opposition ja sen muissa kommunistisissa puolueissa olevien kannattajien kaikenlaisia yrityksiä vastaan rikkoa Kominternin ja leniniläisen puolueen, maailman ensimmäisen proletaarisen valtion johtajan, rivien aatteellista ja organisatoorista yhtenäisyyttä. Täysistunto vahvisti NK(b):n XV konferenssin päätöslauselman „Oppositioblokista NK(b):ssa“ ja päätti liittää sen täysistunnon päätöksiin omana päätöksensä. J. V. Stalinin selostus „NK(b):n sisäisiä puoluekysymyksiä“ ja loppulau-

sunto tähän selostukseen julkaistiin joulukuussa 1926 erikoina kirjaseinä otsikolla „Vielä kerran sosialidemokraattisesta poikkeamasta puolueessamme“. — 3.

- 2 Poikkeuslain sosialisteja vastaan saattoi voimaan Saksassa vuonna 1878 Bismarckin hallitus. Tällä lailla kiellettiin sosialidemokraattisen puolueen kaikki järjestöt, työväen joukkojärjestöt ja työväen lehdistö. Tämän lain perusteella sosialistinen kirjallisuus takavarikoitiin ja sosialidemokraatit joutuivat vainotoimenpiteiden alaisiksi. Saksan sosialidemokraattisen puolueen oli siirryttävä maanalaiseen asemaan. Laki kumottiin työväen joukkoliikkeen painostuksesta vuonna 1890. — 11.
- 3 „Sosialidemokraatti“ („Der Sozialdemokrat“) — illegaalinen sanomalehti, Saksan sosialidemokratian äänenkannattaja; julkaistiin syyskuusta 1879 syyskuuhun 1890, ensin Zürichissä (Sveitsi) ja sitten lokakuusta 1888 lähtien Lontoossa. — 11.
- 4 Kts. K. Marx ja F. Engels. „Valitut kirjeet“, 1947, s. 358—359. — 11.
- 5 Tarkoitetaan puoluevastaista ryhmää NKP(b):ssa, joka nimitti itseään „demokraattisen sentralismin“ ryhmäksi. Ryhmä muodostui sotakommunismien kaudella ja sen johdossa olivat Sapronov ja Osinski. „Demokraattiset sentralistit“ kielsivät puolueen johtavan osuuden Neuvostoissa; esiintyivät tirehtöörin yksipäällikkyyttä ja henkilökohtaista vastuunalaisuutta vastaan teollisuudessa, leniniläistä linjaa vastaan organisatoorisissa kysymyksissä; vaativat ryhmien ja ryhmittymien vapautta puolueessa. Puolueen IX ja X edustajakokous tuomitsi jyrkästi demokraattiset sentralistit. Vuonna 1927 NKP(b):n XV edustajakokous erotti „demokraattisten sentralistien“ ryhmän puolueesta yhdessä trotskilaisen opposition aktiivisten toimihenkilöiden kanssa. — 16.
- 6 „Työläisoppositio“ — puoluevastainen anarko-syndikalistinen ryhmä VKP(b):ssa; sen johdossa olivat Shljapnikov, Medvedev y.m. Ryhmä muodostui vuoden 1920 jälkipuoliskon aikana ja kävi taistelua puolueen leniniläistä linjaa vastaan. VKP(b):n X edustajakokous tuomitsi „työläisoppositio“ ja katsoi anarko-syndikalistisen poikkeaman aatteiden propagoimisen yhteenso-

- pimattomaksi kommunistiseen puolueeseen kuulumisen kanssa. Hajallelyödyn „työläisopposition“ rippeet liittyivät myöhemmin yhteen vastavallankumouksellisen trotskilaisuuden kanssa ja murskattiin puolueen ja Neuvostovallan vihollisina. — 16.
- ⁷ Käsiteltyään kysymyksen „Neuvostoliiton taloudellisesta tilanteesta ja väittelystä VKP(b):ssa“ Kommunistisen Internationalen V maailmankongressi, joka pidettiin kesäkuun 17 — heinäkuun 8 pnä 1924 Moskovassa, kannatti yksimielisesti bolshevikkien puoluetta sen taistelussa trotskilaisuutta vastaan. Kongressi vahvisti VKP(b):n XIII konferenssin päätöslauselman „Väittelyn yhteenvedoista ja pikkuporvarillisesta poikkeamasta puolueessa“, jonka VKP(b):n XIII edustajakokous oli vahvistanut, ja päätti julkaista sen omana päätöksensä. — 17.
- ⁸ NKP(b):n XV konferenssi pidettiin lokakuun 26 — marraskuun 3 pnä 1926. Teesit „Oppositioiblokista NKP(b):ssa“ oli NKP(b):n Keskuskomitean Politbyroon toimeksiannosta kirjoittanut J. V. Stalin. Marraskuun 3 pnä teesit hyväksyttiin konferenssissa yksimielisesti konferenssin päätöslauselmaksi. Samana päivänä tämä päätöslauselma vahvistettiin NKP(b):n Keskuskomitean ja Keskuskontrollikomitean yhdistetyssä täysistunnossa (kts. J. V. Stalin. Teokset, 8. osa, suomenk. painos, s. 231—251). — 19.
- ⁹ Pääneuvosto — Englannin tradeunionien kongressin toimeenpaneva elin; valittiin ensi kerran vuonna 1921. — 22.
- ¹⁰ Tarkoitetaan VKP(b):n XIV konferenssin päätöslauselmaa „Kominternin ja VKP(b):n tehtävistä Kominternin Toimeenpanevan Komitean laajennetun täysistunnon yhteydessä“ (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, II osa, 1941, s. 25—31). — 27.
- ¹¹ „Sotsial-Demokrat“ („Sosialidemokraatti“) — illegaalinen sanomalehti, VSDTP:n Pää-äänenkannattaja. Julkaistiin helmikuusta 1908 tammikuuhun 1917, ilmestyi 58 numeroa. Ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä, sitten lehden julkaiseminen siirret-

- tiin ulkomaille, ensin Pariisiin ja sitten Geneveen. „Sotsial-Demokratin“ toimituskunta muodostettiin VSDTP:n Keskuskomitean päätöksen mukaisesti bolshevikkien, menshevikkien ja Puolan sosialidemokraattien edustajista. Leninin leppymätön taistelu „Sotsial-Demokratin“ toimituskunnan sisällä johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta johti menshevikkien ja Puolan sosialidemokraattien edustajain poistumiseen toimituskunnasta. Joulukuusta 1911 „Sotsial-Demokrat“ lehteä toimitti V. I. Lenin. Tässä sanomalehdessä julkaistiin useita J. V. Stalinin kirjoituksia. V. I. Leninin kirjoitus „Euroopan Yhdysvaltojen tunnuksesta“ julkaistiin „Sotsial-Demokratin“ 44. numerossa elokuun 23 p:nä 1915 (kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XVIII osa, s. 230—233). — **34.**
- 12 „Nashe Slovo“ („Meidän Sanamme“) — menshevikkiläis-trotskilainen sanomalehti; ilmestyi Pariisissa tammikuusta 1915 syyskuuhun 1916. — **34.**
- 13 Kts. V. I. Lenin. „Elintarvikeverosta“ (Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 317—352). — **37.**
- 14 Kts. J. V. Stalin. „Sosialidemokraattisesta poikkeamasta puolueessamme“ (Teokset, 8. osa, suomenk. painos, s. 252—318). — **43.**
- 15 Tarkoitetaan Englannin työläisten yleislakkoa toukokuun 3—12 p:nä 1926. Lakkoon osallistui yli viisi miljoonaa järjestynyttä työläistä kaikilla tärkeimmillä teollisuus- ja liikennealoilla. Lakon alkamisen ja epäonnistumisen syistä kts. J. V. Stalin. Teokset, 8. osa, suomenk. painos, s. 166—179. — **51.**
- 16 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 312. — **51.**
- 17 Weddingiläiset — eräs „ultravasemmistolainen“ ryhmä Saksan kommunistisessa puolueessa, sisä-Berliinin luoteisen kaupunginosan — Weddingin puoluejärjestössä. „Weddingiläisen opposition“ johtajat olivat solidaarisia NKP(b):n trotskilais-zinovjeviläiselle oppositiolle. Kominternin Toimeenpanevan Komitean VII laajennettu täysistunto tuomitsi jyrkästi „weddingiläisen opposition“ ja vaati sitä lopettamaan täydellisesti ryhmäkun-

- talaisen toiminnan, katkaisemaan kaikki yhteytensä Saksan kommunistisesta puolueesta erotettuihin ja tälle puolueelle vihamielisiin aineisiin sekä alistumaan tinkimättä Saksan kommunistisen puolueen ja Kominternin päätöksiin. — 56.
- 18 „Poslednie Novosti“ („Viimeiset Uutiset“) — päivälehti, Miljukovin vastavallankumouksellisen porvarillisen puolueen päääänenkannattaja; julkaistiin huhtikuusta 1920 heinäkuuhun 1940 Pariisissa. — 60.
- 19 Kts. V. I. Lenin. „Proletariaatin tehtävistä nykyisessä vallankumouksessa“ (Teokset, 3. painos, XX osa, s. 87—90). — 71.
- 20 Zimmerwaldin vasemmisto — vasemmistointernationalistien ryhmä; ryhmän järjesti V. I. Lenin internationalistien ensimmäisessä kansainvälisessä konferenssissa, joka pidettiin elokuun 23—26 (syyskuun 5—8) pnä 1915 Zimmerwaldissa (Sveitsi). V. I. Leninin johtamalla bolshevikkipuolueella oli Zimmerwaldin vasemmistoryhmässä ainoa oikea ja loppuun saakka johdonmukainen kanta sotaa vastaan. Zimmerwaldin vasemmistosta kts. „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, 5. suomenk. painos, s. 185—186. — 72.
- 21 Smenavehilainen — sen porvarillisen poliittisen suunnan kannattaja, joka syntyi ulkomailla vuonna 1921 venäläisten porvarillisten emigranttien keskuudessa ja sai nimensä aikakauslehden „Smena Veh“ („Tienviittojen Muuttaminen“) mukaan. Smenavehilaisuus oli sen Neuvosto-Venäjän uuden porvariston ja porvarillisen sivistyneistön katsantokantojen ilmaisuna, jotka uuden talouspolitiikan käytäntöönottamisen yhteydessä luopuivat avoimesta aseellisesta taistelusta Neuvostovaltaa vastaan ja laskelmoivat, että neuvostojärjestelmä tulee vähitellen rappeutumaan tavalliseksi porvarilliseksi tasavallaksi. Ustrjalov oli smenavehilaisuuden ideologi. — 77.
- 22 Netshajevilaisuus — salaliittolaisuuden ja terrorismin taktiikka; se sai nimityksensä venäläisen anarkistin, bakuninilaisen S. G. Netshajevin nimestä. XIX vuosisadan 60-luvun lopussa Netshajev perusti Venäjällä suppean, joukoista irrallisen sala-

liittolaisjärjestön, jossa jäsenten tahto ja mielipiteet kokonaan tukahdutettiin. — 88.

- 23 Araktshejevilaisuus — rajoittamattoman poliisidespotismin, sotilaskastin mielivallan ja kansaa vastaan kohdistettujen väkivallantekojen komento, joka vallitsi Venäjällä XIX vuosisadan ensimmäisen neljänneksen aikana; nimityksensä se sai taantumuksellisen toimihenkilön kreivi Araktshejevin nimen mukaan. — 88.
- 24 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VIII osa, 1931, s. 71.— 95.
- 25 Kts. myös K. Marx ja F. Engels. Teokset, XXII osa, 1931, s. 362.— 96.
- 26 Kts. K. Marx ja F. Engels. „Kommunistisen puolueen manifesti“. Liitteet, 1939, s. 75—97. — 99.
- 27 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VII osa, 1930, s. 103.— 107.
- 28 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, III osa, s. 1—477 ja 4. painos, 3. osa, s. 1—535. — 116.
- 29 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXI osa, s. 365—455.— 124.
- 30 Kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, II osa, 1941, s. 25—31. — 136.
- 31 Tarkoitetaan „Elintarvikeverosta“ kirjasen suunnitelma ja luonnokset“ (kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 310—316). — 139.
- 32 Kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, I osa, 1941, s. 281—295. — 142.
- 33 Tarkoitetaan päätöslauselmaa „Väittelyn tuloksista ja pikkuporvarillisesta poikkeamasta puolueessa“, jonka VKP(b):n XIII konferenssi hyväksyi J. V. Stalinin „Puoluerakennustyön

- lähimmistä tehtävistä“ tekemän alustuksen johdosta (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, I osa, 1941, s. 540—545). — **157.**
- 84** J. V. Stalinin kirja „Leninistä ja leninismistä“ ilmestyi touku-
kuussa 1924. Tässä kirjassa oli kaksi teosta: „Leninistä. Puhe
Kremlin kurssilaisten illanvietossa tammikuun 28 pnä 1924“
ja „Leninismin perusteista. Sverdlovin yliopistossa pidetyt
luennot“ (kts. J. V. Stalin. Teokset, 6. osa, suomenk. painos,
s. 57—70, 76—201). — **165.**
- 85** NKP(b):n Moskovan läänin XV konferenssi pidettiin tammikuun
8—15 pnä 1927. Konferenssi käsitteli kysymykset Neuvosto-
liiton kansainvälisestä ja sisäisestä tilanteesta, alustuksen
Keskuskontrollikomitean ja Työläis-talonpoikaisinspektion
lähimmistä tehtävistä, NKP(b):n Moskovan komitean toiminta-
selostuksen ja muita kysymyksiä. J. V. Stalin piti puheen
konferenssin iltastunnossa tammikuun 14 pnä Konferenssi
hyväksyi NKP(b):n leniniläisen Keskuskomitean politiika-
kan. — **168.**
- 86** Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVII osa, s. 255—
259. — **171.**
- 87** „Borjba“ („Taistelu“) — sanomalehti, ilmestyi toukokuusta
1917 lähtien VSDTP:n Tsaritsynin komitean äänenkannattajana
ja vuoden 1917 lopusta Tsaritsynin työväen, sotilaiden, talon-
poikain ja kasakkojen edustajain Neuvoston äänenkannattajana.
Tsaritsynin nimen Stalingradiksi muuttamisen jälkeen lehti
oli Stalingradin läänin ja kaupungin puolue ja neuvostojärjes-
töjen äänenkannattaja. Viimeinen „Borjba“ lehden numero,
№ 58 (4670), ilmestyi maaliskuun 14 pnä 1933. — **183.**
- 88** Tarkoitetaan J. V. Stalinin selostusta „Puolueen lähimmistä
tehtävistä kansallisuuskysymyksen alalla“ VKP(b):n X edus-
tajakokouksessa maaliskuun 10 pnä 1921 (kts. Teokset, 5. osa,
suomenk. painos, s. 33—45). — **191.**

- 39 Tarkoitetaan J. V. Stalinin teesejä VKP(b):n X edustajakokoukselle „Puolueen lähimmistä tehtävistä kansallisuuskysymyksessä“ (kts. Teokset, 5. osa, suomenk. painos, s. 16—30). — **191.**
- 40 Kts. J. V. Stalin. Teokset, 5. osa, suomenk. painos, s. 34. — **192.**
- 41 Kts. J. V. Stalin. Teokset, 5. osa, suomenk. painos, s. 16—17. — **192.**
- 42 Kts. J. V. Stalin. Teokset, 7. osa, suomenk. painos, s. 164—221. — **195.**
- 43 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVI osa, s. 405 ja XXVII osa, s. 262. — **206.**
- 44 Kansainvälinen taloudellinen konferenssi Genuussa (Italia) pidettiin huhtikuun 10 — toukokuun 19 p:nä 1922. Konferenssiin osallistui toisaalta Englanti, Ranska, Italia, Japani ja muita kapitalistivaltioita ja toisaalta Neuvosto-Venäjä. Kapitalistimaiden edustajat esittivät neuvostovaltuuskunnalle sellaisia vaatimuksia, joiden täyttäminen olisi merkinnyt Neuvostomaan muuttamista länsieurooppalaisen pääoman siirtomaaksi (sotavalkojen ja sodanedellisten velkojen maksamista, ulkomaisilta omistajilta kansallistetun omaisuuden palauttamista heille y.m.). Neuvostovaltuuskunta hylkäsi ulkomaisten kapitalistien tavoittelut. Genuan konferenssista kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXVII osa, s. 168—179 ja 225—227. — **206.**
- 45 NLKNL:n V Yleisliittolainen konferenssi pidettiin Moskovassa maaliskuun 24—31 p:nä 1927. Konferenssi käsitteli selostukset NLKNL:n Keskuskomitean toiminnasta, päivän tilanteesta ja puolueen politiikasta, nuorison osallistumisesta tuotannolliseen elämään ja NLKNL:n taloudellisesta toiminnasta, nuorisoliiton osallistumisesta maatalouden kohottamiseen ja maaseudun osuustoiminnallistamiseen y.m. J. V. Stalin piti puheen konferenssin iltatunnossa maaliskuun 29 p:nä. Päätöksissään konferenssi vakuutti puolueelle, että leniniläinen nuorisoliitto

tulee edelleenkin olemaan sosialismin rakentamisessa Neuvostoliitossa puolueen uskollisena auttajana. — 208.

- 46 Menestyksellisten taistelujen kulussa pohjoisia militaristeja vastaan Kiinan yhdistämisen puolesta kansallis-vallankumouksellisen armeijan joukot valtasivat maaliskuun 23 pnä 1927 Nankingin. Pyrkien tukahduttamaan vallankumouksen imperialistivaltiot siirtyivät Kiinan militaristien auttamisesta avoimeen interventioon Kiinassa: maaliskuun 24 pnä englantilaiset ja amerikkalaiset sotalaivat tulittivat tykeillä Nankingia. — 208.
- 47 NK(b):n Keskuskomitean maaliskuun 24 pnä 1927 tekemä päätös „Tuotannon rationalisointikysymykset“ julkaistiin „Pravda“ lehden 68. numerossa maaliskuun 25 pnä 1927. — 212.
- 48 Kuomintang — poliittinen puolue Kiinassa, jonka Sun Jat-sen perusti vuonna 1912 taistelua varten tasavallan ja maan kansallisen riippumattomuuden puolesta. Kiinan kommunistisen puolueen liittyminen Kuomintangiin (1924) edisti sen muuttamista kansallis-vallankumoukselliseksi joukkopuolueeksi. Vuosien 1925—1927 Kiinan vallankumouksen kehityksen ensimmäisessä vaiheessa, jolloin se oli yleiskansallisen yhdistetyn rintaman imperialisminvastaista vallankumousta, Kuomintang oli proletariaatin, kaupunkien ja maaseudun pikkuporvariston ja kansallisen suurporvariston osan blokin puolue. Toisessa vaiheessa, agraarivallankumouksen, porvarillis-demokraattisen vallankumouksen kaudella, sen jälkeen, kun kansallinen porvaristo oli siirtynyt vastavallankumouksen leiriin, Kuomintang, ollen proletariaatin, talonpoikaisten ja kaupunkien pikkuporvariston blokki, toteutti imperialisminvastaista vallankumouksellista politiikkaa. Agraarivallankumouksen laajeneminen ja feodaalien painostus Kuomintangiin toisaalta ja imperialistien painostus, jotka vaativat Kuomintangia tekemään eron kommunisteista, toisaalta pelästyttivät pikkuporvarillisen intelligenssin (vasemmistolaiset Kuomintangissa), joka teki käännöksen vastavallankumouksen puolelle. Kun vasemmistokuomintangilaiset alkoivat luopua vallankumouksesta (kesä 1927), niin kommunistit poistuivat Kuomintangista ja siitä tuli vallankumouksenvastaisen taistelun keskus. — 216.

- ⁴⁹ Kts. V. I. Lenin. „Demokratia ja narodnikkilaisuus Kiinassa“ (Teokset, 3. painos, XVI osa, s. 26—31 ja 4. painos, 18. osa, s. 143—149). — **218**.
- ⁵⁰ Kts. J. V. Stalin. Teokset, 7. osa, suomenk. painos, s. 309—311. — **219**.
- ⁵¹ Kts. K. Marx ja F. Engels. „Valitut teokset kahdessa osassa“, II osa, 1948, s. 434. — **226**.
- ⁵² Tarkoitetaan „vasemmisto“-eserrien vastavallankumouksellista kapinaa Moskovassa heinäkuun 6—7 pñä 1918. Kapina kukistettiin muutamassa tunnissa. — **230**.
- ⁵³ Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXV osa, s. 266—278. — **235**.
- ⁵⁴ Kts. J. V. Stalin. Teokset, 7. osa, suomenk. painos, s. 343—353. — **236**.
- ⁵⁵ Compradorit — välittäjiä ulkolaisen pääoman ja paikallisten markkinain välillä, muodostavat osan paikallisesta suuresta kauppaporvaristosta siirtomaissa ja riippuvaisissa maissa. Compradoriporvaristo esiintyi Kiinassa ulkomaisen imperialismien asioimistona ja vuosien 1925—1927 Kiinan vallankumouksen vannoutuneena vihollisena. — **240**.
- ⁵⁶ Tarkoitetaan NKP(b):n Keskuskomitean täysistuntoa, joka pidettiin huhtikuun 13—16 pñä 1927. Täysistunto käsitteli Neuvostoliiton ja VSFNT:n Neuvostojen edustajakokouksia koskevia kysymyksiä ja teki päätöksen NKP(b):n XV edustajakokouksen koollekutsumisen ajasta. J. V. Stalin puhui huhtikuun 13 pñä täysistunnon työjärjestyistä koskevasta kysymyksestä ja keskusteltaessa M. I. Kalininin selostuksen „Neuvostoliiton ja VSFNT:n Neuvostojen edustajakokousten kysymykset“ johdosta. Käsiteltyään NKP(b):n Keskuskomitean Politbyroon tiedoituksen sen tekemistä päätöksistä kansainvälisten tapahtumien (tapahtumat Kiinassa y.m.) johdosta täysistunto hyväksyi Keskuskomitean Politbyroon politiikan kansainvälisissä

- kysymyksissä ja hylkäsi päättäväisesti trotskilais-zinovjevilaisen opposition puoluevastaisen ryhmäohjelman. — 218.
- 57 „Derevenski Kommunist“ („Maaseudun Kommunisti“) — kerran kahdessa viikossa ilmestynyt maaseudun puolueaktiivin aikakauslehti, NKP(b):n Keskuskomitean äänenkannattaja. Aikakauslehti ilmestyi joulukuusta 1924 elokuuhun 1930. Aikakauslehden vastaavana toimittajana vuoden 1927 helmikuuhun saakka oli V. M. Molotov. — 250.
- 58 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXV osa, s. 285—290, 351—355. — 250.
- 59 Tarkoitetaan Kölnin demokraattista yhdistystä, joka syntyi Saksassa vuoden 1848 porvarillisen vallankumouksen aikana. Tähän yhdistykseen kuului rinnan porvarillis-demokraattisten ainesten kanssa myös työläisiä. K. Marx valittiin Reinin alueen ja Westfalenin demokraattisten yhdistysten piirikuntakomiteaan ja hän oli eräs sen johtajia. — 261.
- 60 „Uusi Reinin Lehti“ („Neue Rheinische Zeitung“) — julkaistiin Kölnissä kesäkuun 1 päivästä 1848 toukokuun 19 päivään 1849. K. Marx ja F. Engels olivat lehden johtajia. K. Marx oli sen päätoimittaja. „Uudesta Reinin Lehdestä“ kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XVI osa, I kirja, 1937, s. 165—173. — 261.
- 61 Kts. J. V. Stalin. Teokset, 7. osa, suomenk. painos, s. 154. — 265.
- 62 Tarkoitetaan Kominternin Toimeenpanevan Komitean VII laajennetun täysistunnon joulukuun 16 p:nä 1926 hyväksymää päätöslauselmaa tilanteesta Kiinassa. Täysistunnon päätöslauselmaa kts. kirjasta „Kominternin Toimeenpanevan Komitean seitsemännen täysistunnon teesit ja päätöslauselmat“, M.—L., 1927. — 266.
- 63 „Punaiset keihäät“ — itsepuolustuksen aseellisia osastoja Kiinan maaseudulla, jotka taistelivat tilanherrain ja militaristien sortoa vastaan. Vuosien 1925—1927 Kiinan vallankumouksen aikana „punaiset keihäät“ ja muut samantapaiset talonpoikaisjärjestöt („keltaiset keihäät“, „mustat keihäät“, „suuret veitset“,

„kiristetyt vatsat“ y.m.) antoivat taistelussa Kiinan riippumattomuuden puolesta huomattavaa apua kansallis-vallankumoukselliselle armeijalle. — 283.

- 64 „Novaja Zhizn“ („Uusi Elämä“) — menshevistinen lehti, ilmestyi Pietarissa huhtikuusta 1917 heinäkuuhun 1918. — 296.
- 65 Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean VIII täysistunto pidettiin Moskovassa toukokuun 18—30 pnä 1927. Täysistunto käsitteli Kominternin tehtäviä taistelussa sotaa ja sodanvaaraa vastaan, Englannin kommunistisen puolueen tehtäviä, Kiinan vallankumouksen kysymyksiä y.m. J. V. Stalin piti täysistunnon kymmenennessä istunnossa toukokuun 24 pnä puheen „Kiinan vallankumous ja Kominternin tehtävät“. Täysistunto antoi arvion kansainvälisestä tilanteesta, viitoitti taisteluohjelman sodanvaaraa vastaan ja antoi sen johdosta, kun Englanti oli katkaissut diplomaattiset ja kauppasuhteet Neuvostoliiton kanssa, julistuksen „Koko maailman työläisille ja talonpojille. Kaikille sorretuille kansoille. Sotilaille ja matruuseille“. Puoluevastaisen trotskilais-zinovjevilaisten opposition johtajat käyttivät hyväkseen Neuvostoliiton kansainvälisen aseman kärjistymistä ja tekivät täysistunnossa parhaavia hyökkäyksiä Kominternin ja NKP(b):n johtoa vastaan. Täysistunto tuomitsi erikoisella päätöslauselmallaan oppositiojohtajain hajoittavan menettelyn ja varoitti heitä, että jos he jatkavat ryhmäkuntalaista taistelua, niin heidät erotetaan Kominternin Toimeenpanevesta Komiteasta. — 304.
- 66 Tarkoitetaan Kommunistisen Internationalen Toimeenpanevan Komitean julistusta huhtikuun 14 pnä 1927 „Koko maailman proletaareille ja talonpojille. Kaikille sorretuille kansoille“. Julistus on julkaistu „Pravdassa“ № 85, huhtikuun 15 pnä 1927. — 307.
- 67 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, XV osa, 1935, s. 105—124. — 331.
- 68 Kts. J. V. Stalin. „Idän Kansojen Yliopiston poliittisista tehtävistä“. Teokset, 7. osa, suomenk. painos, s. 140—160. — 338.

- 69 Kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XX osa, s. 224—225. — 378.
- 70 Ollessaan illegaalisessa asemassa V. I. Lenin syyskuussa 1917 artikkeleissaan ja kirjeissään Keskuskomitealle ja bolshevik-kijärjestöille esitti tunnuksen „Kaikki valta Neuvostoille“ aseellisen kapinan välittömän järjestämisen tehtävänä (kts. Teokset, 3. painos, XXI osa, s. 137—148, 193—199). V. I. Leninin kirjeiden käsittelemisen yhteydessä Keskuskomitean istunnossa syyskuun 15 pnä J. V. Stalin antoi päättäväisen vastaiskun antautuja Kameneville, joka oli vaatinut näiden asiakirjojen tuhoamista, ja ehdotti, että V. I. Leninin kirjeet lähetettäisiin suurimpien puoluejärjestöjen käsiteltäväksi. Lokakuun 10 pnä 1917 pidettiin bolshevikkipuolueen Keskuskomitean historiallinen istunto, johon osallistui V. I. Lenin, J. V. Stalin, J. M. Sverdlov, F. E. Dzierzhynski ja M. S. Uritski ja jossa hyväksyttiin V. I. Leninin kirjoittama päätös aseellisesta kapinasta (kts. V. I. Lenin. Teokset, 3. painos, XXI osa, s. 330). — 390.